

hed, som jeg giver dem til at udtale sig nærmere om denne Sag; i alt Fald vil Offentligheden jo derved faa klarere sine Begreber, som jo i høj Grad ere bragte i Konfusion ved det, der er passeret. Man vil da navnlig faa at vide, hvilken Rækkevidde der skal tillægges de Handlinger og Udtalelser, vi have fra de højtærede Ministre. Anden Hensigt har jeg ikke med Forespørgslen, og det er navnlig ikke min Hensigt at ville fremkalde en Beslutning eller Resolution i Form af en Dagsorden fra dette høje Ting; der er, som man nok kan tænke, adskillige Grunde, som vilde afsolde mig derfra.

Idet jeg nu altsaa skal lægge Sagen for, skal jeg tillade mig først at give en, om jeg saa maa kalde det, historisk Fremstilling af, hvad der er passeret, og de enkelte Momenter i denne ganske interessante Sag. Jeg vil støtte min Fremstilling paa aktmæssige Dokumenter, og jeg tror, at jeg er i Besiddelse af omtrent alt eller har haft Lejlighed til at gennemgaa omtrent alt, hvad der i alt Fald officielt er fremkommet i denne Sag; det eneste, jeg ikke kender til, er, hvad der er passeret mellem de to ærede Ministre indbyrdes, lige som jeg naturligvis heller ikke kender de Forligsforhandlinger, som førte til, at Sagen blev forliget. Hvad af Interesse der er passeret paa disse to Punkter, ville de højtærede Ministre saa Lejlighed til at meddele. Tinget, derom ved jeg ingen Bested. Naar jeg saaledes har haft Lejlighed til at fremstille Sagen aktmæssig, skal jeg tillade mig at pointere for det høje Ting til Forstaaelse af mine Forespørgsler, hvad det er for juridiske og statsrettlige Spørgsmaal der er kommet frem i denne Sag. Der er her en hel Række af Spørgsmaal, man gaar fra det ene Spørgsmaal til det andet, og de kræve alle en Besvarelse, for at man kan komme til en Dom om, hvorvidt det, der er passeret, navnlig fra de ærede Ministres Side, er berettiget eller ikke-berettiget.

Det høje Ting vil erindre, at der under 8de Maj 1894 blev udstedt en Del Jærnbanelove, deriblandt Loven Nr. 83 om de københavnske Jærnbaneforhold og Loven Nr. 88 om de private Baner. I begge disse Love findes der den Bestemmelse, at paa de Ekspropriationer, som ville være nødvendige efter disse Love, skulle Bestemmelserne i Forordningen af 5te Marts 1845 komme til Anvendelse. Det er altsaa egentlig mere tilfældigt, om Spørgsmaalet, om et vist Terrain har kunnet eksproprieres, er blevet rejst paa den ene Lov eller paa den anden, om det netop er Generaldirektør Tegner, der

er optraadt, eller en privat Mand, som har forestaaet et Jærnbaneanlæg. Havde vi endnu befundet os i det sjællandske Jærnbaneløbs Tid, vilde Forbuddet have været rettet ikke mod Hr. Tegner, men imod Statsraad Rothe. Jeg fremhæver dette straks, fordi det forekommer mig, at man har lagt en ganske urimelig Vægt paa den Omstændighed, at Hr. Generaldirektør Tegner er kongelig Embedsmand, som om det skulde kunne have en væsentlig Betydning ved Spørgsmaalet, om den judicielle Handling, som her er stet, er lovlig eller ikke lovlig. Enten Manden hedder Tegner eller Rothe, maa dog virkelig de konstitutionelle Spørgsmaal besvares paa samme Maade.

Ærede Medlemmer kende vist — i hvert Fald i sin Almindelighed — den Fremgangsmaade, som skal iagttages, naar der skal strides til Ekspropriation. Der staar i Forordningen af 5te Marts 1845, § 8, at de, der forestaa Banens Bygning — i dette Tilfælde Generaldirektør Tegner, ikke den ærede Trafikminister — skulle henvende sig til Kommisarius — Formanden for Ekspropriationskommissionen — med en Rekvision, og saa skal Kommisarius foranstalte de fornødne Møder, dels Besigtigelsesmøder, dels Ekspropriationsmøder og dels Takstationsmøder efter behørig Befendtgørelse; der-ved skulle saa Folk komme sammen, og det skal afgøres, hvor Banen skal løbe, om der kan indgaaes et Forlig, hvad der skal eksproprieres, hvad Erstatning der skal gives o. s. v. — altsammen for Kommissionen. Nu skelnes der i Forordningen af 5te Marts 1845 mellem Ekspropriation til endelig Ejendomsovergang — altsaa den endelige Afstaaelse til Jærnbanen — og Ekspropriation til midlertidigt Brug, som der staar i § 1, navnlig „til Afbenyttelse af fornødent Vejmateriale“. Man kan altsaa tage en Grund til midlertidigt Brug for deraf at tage det fornødne Vejmateriale, og der gives saa med Hensyn til Erstatningen væsentlig forskellige Bestemmelser, idet man navnlig med Hensyn til Afstaaelse til Vejmateriale egentlig gaar ud fra, at som Regel skal der ikke gives Erstatning. Der staar i § 3 i Forordningen, at naar Vejmateriale ikke maatte have „i tilstrækkelig Overflødighed“, saa skal der stannes, om der kan være Tøje til at bestemme en passende Erstatning for samme. I Reglen vil der dog være Vejmateriale „i tilstrækkelig Overflødighed“, og saa skal der ikke gives Erstatning, det er kun i det Tilfælde, at det kan forekomme Kommissionen, at man tager noget for glubst af den Ejendom, som saaledes er stillet til midlertidigt Brug til Benyttelse som Vej-